

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ І АДМІНІСТРУВАННЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри економіки,
менеджменту та адміністрування
протокол від 7 вересня 2020 р. № 2
в.о. завідувачки кафедри

(Юлія УШКАРЕНКО)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ / ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Статистика

Освітня програма: Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Назва освітньої компоненти	Статистика
Викладач (і)	Чмут Анна Володимирівна
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/About/Faculty/FEM/ChairEconomicTheory/Staff/Chmut.aspx
Контактний тел..	
Е-mail викладача:	hannach300@gmail.com
Графік консультацій	Очні консультації протягом семестру за попередньою домовленістю з викладачем по телефону

1. Анотація до курсу

«Статистика» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері економіки, фінансів, підприємництва та управління. Студенти отримують глибокі та всебічні знання із питань особливостей здійснення статистичних спостережень, розрахунку основних статистичних показників та інтерпретації результатів статистичних досліджень в сучасних умовах господарювання.

2. Мета та цілі курсу

Мета: надати студентам знання та вміння застосовувати основні принципи, засоби та методи економіко-статистичного узагальнення та аналізу статистичних даних про соціально-економічні явища та процеси

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Статистика» є: оволодіння статистичними методами теорії статистики, вивчення динамічного метода у статистиці для роботи з рядами динаміки, індексного методу для проведення факторного аналізу з використанням статистичних даних, методу вибіркового спостереження щодо визначення меж довірчих інтервалів розподілу статистичних даних; надання студентам навичок збору, зведення, обробки, аналізу та прогнозування на основі цифрових даних щодо явищ та процесів суспільного життя.

3. Компетентності та програмні результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК5.** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК6.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- ЗК7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК8.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9.** Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК4. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК6. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
3/90	16	16	58

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова компонентна
2021-2022	3	072 Фінанси, банківська справа та страхування	2	Обов'язкова

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу).

7. Політика курсу

При організації освітнього процесу в Херсонському державному університеті студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до наступних документів: положення про порядок і умови обрання освітніх компонент/навчальних дисциплін за вибором здобувачами вищої освіти у Херсонському державному університеті; положення про організацію самостійної роботи студентів; положення про порядок оцінювання знань студентів; положення про дистанційне навчання в ХДУ та ін..
<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20% до кількості балів за конкретний вид робіт).

Перескладання контрольних робіт відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних

пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування, або при виконанні розрахункових робіт (калькулятор).

Мінімальне покарання для студентів, яких спіймали на обмані чи плагіаті під час тесту чи підсумкового контролю, буде нульовим для цього завдання.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали (п.9). За об'єктивних причин (наприклад, карантин) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівництвом ЗВО.

8. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Статистичні величини та характеристики розподілу в аналізі статистичних даних					
Тиждень 1-2 (за розкладом)	Тема1: Предмет і метод статистики як науки План 1. Особливості статистики як самостійної суспільної науки. 2. Методологія статистики. 3. Етани статистичного дослідження. 2 години	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	Тема1: Предмет і метод статистики як науки План 1. Особливості статистики як самостійної суспільної науки. 2. Методологія статистики. 3. Етани статистичного дослідження. 2 години	Семинар	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
Тиждень 3-4, дата згідно з розкладом занять,	Тема2 : Статистичне спостереження План 1. Суть, джерела та організаційні форми статистичного спостереження. 2. План статистичного спостереження. 3. Види статистичного спостереження. 4. Помилки спостереження та методи контролю отриманих даних. 2 години	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

	<p align="center">Тема2 : Статистичне спостереження</p> <p align="center">План</p> <p>1.Суть, джерела та організаційні форми статистичного спостереження. 2. План статистичного спостереження. 3. Види статистичного спостереження. 4. Помилки спостереження та методи контролю отриманих даних.</p> <p align="center">2 години</p>	Семінар	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
Тиждень 5-6, дата згідно з розкладом занять,	<p align="center">Тема 3: Зведення та групування статистичних даних</p> <p align="center">План</p> <p>1. Поняття та основні елементи статистичного зведення. 2. Ряди розподілу, їх види і графічне зображення. 3. Групування. Види і основні питання методології побудови статистичних групувань. 4. Статистичні таблиці та їх види.</p> <p align="center">2 години</p>	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	<p align="center">Тема 3: Зведення та групування статистичних даних</p> <p align="center">План</p> <p>1. Поняття та основні елементи статистичного зведення. 2. Ряди розподілу, їх види і графічне зображення. 3. Групування. Види і основні питання методології побудови статистичних групувань. 4. Статистичні таблиці та їх види.</p> <p align="center">2 години</p>	Семінар	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

Тиждень 7-8, дата згідно з розкладом занять,	<p>Тема 4: Основні статистичні показники План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть і значення статистичних показників. 2. Абсолютні статистичні величини та одиниці їх виміру. 3. Класифікація відносних величин. 4. Суть середньої величини у статистиці та її види. 5. Суть варіації масових явищ. 6. Статистичні характеристики варіації. 7. Методи обчислення та математичні властивості дисперсії. <p>2 години</p>	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	<p>Тема 4: Основні статистичні показники План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть і значення статистичних показників. 2. Абсолютні статистичні величини та одиниці їх виміру. 3. Класифікація відносних величин. 4. Суть середньої величини у статистиці та її види. 5. Суть варіації масових явищ. 6. Статистичні характеристики варіації. 7. Методи обчислення та математичні властивості дисперсії. <p>2 години</p>	Семінар	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
Тиждень 9-10, дата згідно з розкладом занять,	<p>Тема 5: Вибіркове спостереження План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть вибіркового спостереження. Причини та умови його застосування. 2. Переваги вибіркового методу порівняно з іншими методами статистичного спостереження. 3. Репрезентативність вибірки. Способи добору, що забезпечують репрезентативність вибірки. 	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

	4. Види вибірки. Визначення меж довірчих інтервалів та необхідної чисельної вибірки. 2 години				
	Тема 5: Вибіркове спостереження План 1. Суть вибіркового спостереження. Причини та умови його застосування. 2. Переваги вибіркового методу порівняно з іншими методами статистичного спостереження. 3. Репрезентативність вибірки. Способи добору, що забезпечують репрезентативність вибірки. 4. Види вибірки. Визначення меж довірчих інтервалів та необхідної чисельної вибірки. 2 години	Семінар	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
Модуль 2 Параметрична та непараметрична статистика					
Тиждень 11-12, дата згідно з розкладом занять,	Тема 6: Аналіз інтенсивності динаміки План 1. Необхідні умови для побудови рядів динаміки. 2. Види рядів динаміки та їх особливості. 3. Статистичні характеристики динамічних рядів. 4. Методи обчислення середніх у рядах динаміки. 5. Аналіз структурних зрушень. 6. Вивчення основної тенденції розпитку. 7. Порівняльний аналіз рядів динаміки. 2 години	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	Тема 6: Аналіз інтенсивності динаміки План 1. Необхідні умови для побудови рядів динаміки. 2. Види рядів динаміки та їх особливості.	Семінар	[1-5], [13], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

	<p>3. Статистичні характеристики динамічних рядів.</p> <p>4. Методи обчислення середніх у рядах динаміки.</p> <p>5. Аналіз структурних зрушень.</p> <p>6. Вивчення основної тенденції розпитку.</p> <p>7. Порівняльний аналіз рядів динаміки.</p> <p style="text-align: center;">2 години</p>				
Тиждень 13-14, дата згідно з розкладом занять	<p style="text-align: center;">Тема 7: Індексний метод</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Суть індексів. Агрегатна форма індексів як основна.</p> <p>2. Системи взаємозалежних індексів. Розкладання загальною абсолютною приросту за факторами.</p> <p>3. Середньозважені індекси.</p> <p>4. Індекси з постійною та змінною базою порівняння.</p> <p>5. Аналіз динаміки середнього рівня інтенсивного показника.</p> <p style="text-align: center;">2 години</p>	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
	<p style="text-align: center;">Тема 7: Індексний метод</p> <p style="text-align: center;">План</p> <p>1. Суть індексів. Агрегатна форма індексів як основна.</p> <p>2. Системи взаємозалежних індексів. Розкладання загальною абсолютною приросту за факторами.</p> <p>3. Середньозважені індекси.</p> <p>4. Індекси з постійною та змінною базою порівняння.</p> <p>5. Аналіз динаміки середнього рівня інтенсивного показника.</p> <p style="text-align: center;">2 години</p>	Семінар	[1-5], [13], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)
Тиждень 15-16,	<p>Тема 8: Статистичні методи вимірювання зв'язку показників</p>	Лекція	[1-5], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

дата згідно з розкладом занять	1. Основні поняття теорії кореляції (функціональна залежність, кореляційний зв'язок, коефіцієнт кореляції) 2. Розрахунок коефіцієнта кореляції 3. Рангова кореляція 2 години				
	Тема 8: Статистичні методи вимірювання зв'язку показників 1. Основні поняття теорії кореляції (функціональна залежність, кореляційний зв'язок, коефіцієнт кореляції) 2. Розрахунок коефіцієнта кореляції 3. Рангова кореляція 2 години	Семінар	[1-5], [13], [15]	Засвоєння матеріалу лекції	(див п.9)

9. Система оцінювання та вимоги

№	Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	модуль 2	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)				
1.	аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі)			
	- тестування	16	16	32
	- письмова робота	10	10	20
	- практичні роботи			
	- усне опитування	4	4	8
	- тощо			0
2.	самостійна робота	5	5	10
3.	Контрольна робота	15	15	30
4.	Разом балів	50	50	100
Вибіркові види діяльності (робіт)				
1	-участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - тощо			max 10

При визначенні якості роботи студента під час аудиторних занять *оцінюють*: рівень теоретичних знань та практичних навичок з тем, включених до певних розділів, правильність та самостійність суджень при обговоренні питань, що винесені на семінарські (практичні) заняття, результати виконання і захисту лабораторних (контрольно-розрахункових) робіт, експрес-контролю у формі тестів тощо.

Самостійна робота студентів *може оцінюватися* як: підготовка до аудиторних занять, самостійне опрацювання (конспектування) тем в цілому чи окремих питань, що не увійшли до лекційних, практичних (семінарських, лабораторних) занять з дисципліни, написання рефератів (доповідей), есе, реферування першоджерел, проведення розрахунків, участь у колоквиумах, опрацювання завдань робочих зошитів, підготовка глосаріїв, конспектів навчальних або наукових текстів, їх переклад з іноземної мови; підготовка анотації, реферативні матеріали з публікацій; результат участі у спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо.

Під час атестаційного та семестрового контролю *оцінюється*: рівень сформованості основних компетенцій, системність теоретичних знань студентів, уміння застосовувати отримані знання для вирішення практичних завдань.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у позааудиторній

науково-творчій діяльності (в роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах та ін.) і досягли значних результатів, можуть надаватися додаткові бали як результат самостійної роботи з відповідної дисципліни. Кількість додаткових балів не може перевищувати 10% від максимальної кількості балів поточного контролю, а підсумкова кількість балів з відповідної дисципліни не повинна перевищувати 100 балів.

Оцінка з дисципліни за семестр, складається з урахуванням результатів поточного, атестаційного й семестрового контролю і оформлюється: за національною системою, за 100-бальною шкалою та за шкалою ECTS

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова (основна) література

1. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань). Навч. посіб. / А. Т. Опря. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.
2. Педченко Г. П. Статистика: Навчальний посібник / Г. П. Педченко. — Мелітополь: Колор Принт, 2018. — 266 с.
3. Сизова Т.М. Статистика: Учебное пособие. / Т.М. Сизова. – СПб.: СПб ГУИТМО, 2005. – 80 с.
4. Статистика: Підручник / С. С. Герасименко, А. В. Головач, А.М. Єріна та ін.; За наук. ред. д-ра екон. наук С. С. Герасименка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 467 с.

5. Ткач Є. І., Загальна теорія статистики: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Ткач Є. І., Сторожук В. П. – [3-тє вид.] – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 442 с.

Допоміжна література

6. Лугінін О.Є. Білоусова С.В. Статистика: підручник. К., Центр навчальної літератури, 2005. – 580 с.

7. Мазуренко В.П. Теория статистики: Учебное пособие – К.: Издательско-полиграфический центр «Киевский университет», 2006. – 232 с.

8. Матковский С.О., Гальків Л.И., Гринькевич А.С., Сорочак А.З. Статистика: Учебное пособие - Львов.: «Новый Мир», 2009. – 430 с.

9. Статистика: Навч.-метод. посібн. для самостійного вивч. дисц. / За заг. Ред. А.М. Єріної, Р.М. Моторина, - К.: КНЕУ, 2002. – 448 с.

10. Фещур Р.В., Барвінський А.Ф., Кічор В.П. Статистика: навчальний посібник. – Львів: Інтелект-Захід, 2001. – 276 с.

Інформаційні ресурси

11. Закон України «Про інформацію» від 01.01.2017 №2657-12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

12. Закон України «Про державну статистику» від 19.04.2014 №2614-12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>

13. [Державна служба статистики України](http://www.ukrstat.gov.ua) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

14. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua

15. Матеріали до вивчення курсу на сторінці KSU Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=2363>